

Конкурс на волинські народні пісні в 1934/35 навчальному році : Вибране / Ред. Б. Луканюк. – Рівне, 2015. – IV+20 с. з нот. [Рецензія]

У 2015 році у світ вийшла збірка „Конкурс на волинські народні пісні в 1934/35 навчальному році: Вибране”. Це зібрання записів дослідників Волині відчитував, редагував та готував до видання один із провідних вчених сучасної етномузикології Богдан Луканюк. Збірку підготовлено та видано на базі кафедри музичного фольклору Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету (РДГУ).

До збірника увійшло 26 пісень, що були зафіксовані переможцями конкурсу на збирання традиційних українських народних пісень на теренах тодішнього Волинського воєводства.

Умовно збірку можна розділити на 3 частини: переднє слово, власне народні пісні та додатки.

Перша частина – слово від редактора збірника Б. Луканюка. Цей компактний (близько 1,5 сторінки) розділ містить короткі, та надзвичайно важливі відомості як про сам конкурс, так і про народні пісні, що були вибрані як кращі. У першій частині рубрики (від редактора) окреслено умови конкурсу, терміни його проведення, учасників, кількість зафіксованих народномузичних творів, детально описано підсумки цієї „олімпіади”. Також зазначено, що народні пісні, які увійшли до списку творів-переможців, стали ґрунтом для написання „Дванадцяти обробок для мішаного хору Ф. Колесси” [с. III] та „Волинської збірки хорів” М. Колесси [с. IV]. Далі вміщено інформацію про основні засади, яких дотримано при підготовці видання. Вказано, що новоздобуті відтиски публікуються в первісному вигляді, а корекції зазнали лише пунктуація та польські назви.

Основна частина збірки – власне народні пісні. Всього у збірнику їх вміщено 26. Кожен поетичний текст розміщено разом із відповідними до нього нотаціями. Транскрипції подано у відповідності до оригіналів, зроблених записувачем (про що сказано вище). Нотне оформлення здійснено згідно з правилами елементарної теорії музики – застосовуються академічні розміри, реальні тональності звучання¹, а також загальноприйняті в академічній музиці принципи тактування². У деяких піснях (як от №4, №23) вказані також ритмічні варіанти розспіву інших строф, що є безумовною перевагою цих транскрипцій. У 10-ти випадках до кожної мелодії вказано темп (метрономічні позначки відсутні).

¹ У сучасній етномузикології всі мелодії прийнято записувати на одному звуковисотному рівні (“соль”), нотка ромбічної форми перед початком мелодії вказує реальну висоту першого звуку.

² Нинішня фольклористика користується диференціальним принципом тактування народних мелодій, що мають відмінні від академічної музики графічні принципи.

Майже у всіх зразках (22 із 26) одразу під назвою вказано жанр пісні. Під транскрипцією твору розміщено його поетичний текст, що створює певну зручність у покладенні усіх строф на мелодію. До кожного народно-пісенного зразка додається паспортизація у такому порядку: ім'я (або ініціал) та прізвище записувача та інформанта, вік останнього (у 22-х зразках) та населений пункт, в якому здійснено запис. У двох піснях (останніх) з паспортизації є лише інформація про місце запису, не вказано ні ким записано, ні від кого. У творі під № 23 не зазначений виконавець.

Важливим доповненням до збірки є різноманітні додатки (показчики, примітки, ілюстрації), які покликані допомогти зорієнтуватися у матеріалі та становлять умовну третю частину „Конкурсу...”. Так, на основі аналізу та систематизації народновокальних творів укладено словесні, мелотипологічні, географічні та іменні показчики (загалом їх є 9). У примітках редактор подає „найнеобхідніші текстологічні зауваги та пояснення” [с. IV]. Видання містить ілюстрації – факсиміле титульної та 5-ої сторінки оригіналу. Опубліковано також текст оголошення про „Конкурс на регіональні Волинські пісні”.

Проаналізувавши збірку „Конкурс на волинські народні пісні в 1934/35 навчальному році: Вибране”, можемо зробити висновок, що це видання є чудовою пам'яткою нарешті опублікованої (разом із „Народними піснями Волині”¹ Ю. Цехміструка) збирацької фольклористичної спадщини з території тодішньої міжвоєнної Волині. Воно адресоване етномузикознавцям та шанувальникам народної музики як цінне наукове джерело фольклорних матеріалів першої третини ХХ століття. Хотілося б сподіватися, що науковці і надалі будуть відшукувати, знаходити можливості для публікацій та репрезентувати прихильникам фольклору такі раритетні збірки.

Олена Серко

Олена Серко, етномузиколог, аспірантка кафедри музичної фольклористики Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка (Львів), len922@ukr.net, +38 (068) 768 81 47.

Polska pieśń i muzyka ludowa – Źródła i materiały.
Т. 5. PODLASIE. Część I. Teksty pieśni obrzędowych / Shymańska J. – Warszawa: Instytut Sztuki PAN, 2012. – 686 s. ; Część II. Teksty pieśni powszechnych / Shymańska J. – Warszawa: Instytut Sztuki PAN, 2012. – 706 s. [Рецензія]

„Підляшся” (*Podlasie*) (2012) є п'ятим регіональним томом серії „Польська пісня та народна музика – джерела і матеріали” (*Polska pieśń i muzyka ludowa – źródła i materiały*) Інституту Мистецтва (Instytutu Sztuki) Польської

¹ Цехмістрок Юрій. Народні пісні Волині: Фонографічні записи 1936–1937 років / [Джерельні матеріали та видання Богдана Столярчука; відчитання та загальна редакція Богдана Луканюка]. – Львів; Рівне, 2006. – 480 с.